

Huilende vrouw des huizes

Net toen ik me had voorgenomen me officieel uit te schrijven als lid van de rooms-katholieke kerk, wat ik natuurlijk al veel eerder had moeten doen - bijvoorbeeld in 1985, toen Papie Japie ons land in zijn pausmobiel doorkruiste, of toen deze conservatieve paus de arme Afrikanen het gebruik van condooms bleef verbieden en daardoor medeplichtig was aan het grote aantal aidsslachtoffers - maar vooral toen al die gevallen van kindermisbruik uit het rijke roomsche leven opdoken en ik bovendien al lang geen praktiserend gelovige meer was, uitgerekend toen kreeg mijn Maria haar eerste huilbui.

Potje janken

Het was eigenlijk helemaal geen bijzonder beeld. Eerder een goedkoop gipsen geval, ooit op vakantie in Spanje door mijn ouders in een vlaag van nostalgie gekocht voor luttele peseta's. Een Maria in blauwe en roze pasteltinten, het Kind met een verguld kroontje op haar arm. Haar ene hand was nog slechts een stukje ijzerdraad en het hoofdje van Jezus was er al eens opnieuw aangelijmd. Met het voorjaar in aantocht en de daarmee gepaard gaande voornemens om mijn huis meer 'zen' te maken, was het Mariabeeld met stip genomineerd voor een gang naar de kringloopwinkel.

En toen begon ze dus te huilen. Niet dat er meteen een stortvloed van tranen op gang kwam. Op een dag meende ik een omfloerste blik te zien, maar ik twijfelde eerst vooral aan mijn eigen gezichtsvermogen. Na een tijdje zag ik wel degelijk tranen in haar ooghoeken glinsteren, die overduidelijk op het punt stonden te gaan stromen. En ja hoor, even later was het zover: mijn kitsch-Maria zette de sluis open om een potje te gaan janken.

Wat wilde het jammerende beeld mij vertellen? Dat ze niet in het tweedehands circuit wenste te belanden? Dat ze verdriet had over de afkalvende populariteit van de Moederkerk? Dat ze nog best in staat was mensen, inclusief mijzelf, te troosten of zelfs te redden? Ik probeerde de emotionele uitbarsting te negeren en ging verder met mijn pogingen een zelfstandig bestaan als tekstschrijver annex redacteur op te bouwen. Op een netwerkbijeenkomst van lotgenoten in het ondernemerschap vertelde ik, na een paar glazen wijn, smeug over mijn bijzondere Maria-ervaring. Veel meer dan borrelpraat was het niet.

De volgende dag ging de bel. Een grijsmuizige vrouw van een zekere leeftijd stond voor mijn deur. "Ik hoorde dat u een wenende Madonna in huis heeft. Mag ik haar misschien even aanschouwen?" Wat kon ik anders doen dan deze onverwachte gast binnenlaten? Ik toonde haar het beeld en liet de vrouw een ogenblik alleen met Maria. Toen ik terugkwam, zag ik dat ze haar ogen sloot en meermalen een kruis sloeg. Binnen korte tijd had ik twee wenende vrouwen onder mijn dak. Die avond verplaatste ik de heilige huilebalk naar een nisje in de knik van de trap, een plek die ervoor bestemd leek.

Eerste wonder

Daarna kwam alles in een stroomversnelling. Die ene bezoeker werden er al gauw tientallen per dag en mijn nederige huisje ontpopte zich tot een waar bedevaartsoord. De plaatselijke sufferdjes en lokale omroep wisten mij alras te vinden, en ook de landelijke media kwamen op het wonderlijke fenomeen af. De telefoon gloeide rood van de verzoeken. Of ik toch alsjeblieft wilde aanschouwen bij De Wereld Draait Door en Pauw & Witteman. De belangstelling sloeg helemaal op tilt toen een eerste wonder zich aandeed. Mijn bloedeigen buurvrouw,

slechts ter been met een rollator, wandelde na aanbedding van het beeld zonder enige vorm van ondersteuning parmantig mijn huis uit. Ondertussen stond het huilen mijzelf regelmatig nader dan het lachen. Van de ene op de andere dag was ik van een in eenzaamheid zwoegende zzp'er veranderd in een zorgzame gastvrouw voor pelgrims van allerlei pluimage. En van schrijven kwam natuurlijk niets meer. Terwijl mijn woordenstroom en daarmee mijn inkomsten opdroogden, leek aan Maria's tranenvloed vooralsnog geen einde te komen. Maar aan de horizon gloorde ook een lichtpuntje: een commercieel alternatief voor mijn sappelende bestaan. Wat als ik nou eens entree ging heffen? Geld vragen voor koffie en waxinelichtjes? Het traanvocht opvangen en in minuscule flesjes verkopen? En wat te denken van een boek met wonderverhalen? Een film met glansrollen voor mij en mijn huilende Maria?

Het was duidelijk tijd voor een spirituele pas op de plaats. Even weg van Moederszijde om me te bezinnen op deze hectische situatie. Ik sloot de tent en liet Maria aan Haar lot over, benieuwd of ze het onbedaarlijk snotteren ook zonder publiek zou volhouden. Voor de zekerheid legde ik een dweiltje onder het beeld neer. Ook al bezorgde de laffe vlucht mij de nodige schuldgevoelens, hemelsbreed ging ik niet eens zo ver van Haar vandaan: ik trok me twee weken terug in een vrouwenklooster in het zuiden des lands. Mijn laptop en mobiel liet ik thuis, erop vertrouwend dat Zij daar wel over zou waken.

In het klooster werd ik door de zusters hartelijk ontvangen en heerlijk met rust gelaten. Ik nam - in het begin met pijn en moeite - deel aan de dagelijkse rituelen met gebed en zang, en vond tussen de bedrijven door steeds meer ruimte voor bezinning. Vroeg op stok en vroeg uit de veren, alleen dat al betekende een ware ommekeer in mijn leven. Even geen mailtjes, telefoontjes, sms'jes of twittertjes. Nee, alleen ikzelf, en ... Maria.

Staatjes van levenskunst

Toen pas herinnerde ik mij weer hoezeer ik me tijdens mijn studie kunstgeschiedenis in Haar curriculum vitae had verdiept. Het leven van Maria, in de Bijbel niet eens zo rijk beschreven, kwam in middeleeuwse legendes en traktaten pas echt tot bloei. Haar levensverhaal kreeg in de loop van de geschiedenis vorm en werd te pas en te onpas gebruikt. Ieder zijn eigen Maria: Moeder Gods, Heilige Maagd, Moeder van Barmhartigheid, Troosteres der Zieken en Bedroefden, Koningin van de Hemel, Middelaars, Moeder van Smarten en ga zo maar door. Een arsenaal aan rollen waar de hedendaagse vrouw een puntje aan kan zuigen.

En ik dan? Welke rollen wilde ik in mijn leven vervullen? Een gesprek met de gastenzuster op de laatste avond van mijn verblijf bracht me in verwarring. "Voor mij doet het 'ik' er niet toe. Mijn 'ik' dient een hoger doel." Ik had natuurlijk moeten vragen wat zij precies voor ogen had, maar wist eigenlijk ook wel dat haar doel het mijne niet was. Toch was ik jaloers op haar resolute opoffering voor een groots ideaal. Haar toewijding en gedrevenheid waardeerde ik als staatjes van levenskunst waar het mij al lang aan had ontbroken.

Ik droop af naar mijn kloostercel en begon mijn Maria zowaar te missen. Als twee vrouwen des huizes lekker samen brullen, dat was waar ik naar verlangde. Laat maar stromen en laat maar komen. We zien wel waar het schip strandt. Go with the flow. Alles stroomt, niets blijft. The answer is blowing in the wind. Als je niet weet waar je heengaat, kom je er altijd. Ik sliep als een roos en onder genot van een laatste kom kloosterkoffie nam ik afscheid. Tijdens de terugrit liet ik

Raymond van het Groenewoud 'Maria, Maria, ik hou van jou, voor jou sta ik uren in de kou' zingen. Dat hier geen heilige maar een vrouw van vlees en bloed wordt bezongen, deerde me niet. Ik zong uit volle borst mee en liet mijn tranen de vrije loop.

Eindelijk mijn straat in rijdend maakte mijn hart een sprongetje van blijdschap, om vervolgens een verzakking te ondergaan. Mijn huisdeur bleek met houten planken gebarricadeerd en het sleutelgat was in geen velden of wegen te bekennen. Al snel kwamen de burens naar buiten. Er was ingebroken, vertelden ze. Ik ging achterom het huis in en zag hoe akelig leeg de nis op de trap was. Het dweiltje voelde nog nat aan. Op de derde trede zeeg ik neer. Oost west, thuis best.

Amersfoort, april 2011